

Dự thảo Luật Viên chức: Đội ngũ viên chức được góp vốn, thành lập và quản lý doanh nghiệp

15:30 13/09/2025

Bộ Nội vụ đề xuất trong Dự thảo Luật Viên chức: “Đội ngũ viên chức được góp vốn, thành lập và quản lý doanh nghiệp do đơn vị sự nghiệp mà mình đang làm việc thành lập. Được ký hợp đồng để thực hiện hoạt động nghề nghiệp tại các đơn vị sự nghiệp khác ngoài đơn vị sự nghiệp công lập hiện đang làm việc”.

Tiến sỹ Nguyễn Tiến Dĩnh, nguyên Thứ trưởng Bộ Nội phân tích: Luật Viên chức hiện hành đặt viên chức trong khuôn khổ quản lý công vụ, hạn chế quyền tham gia các hoạt động kinh tế tư nhân nhằm phòng ngừa xung đột lợi ích. Tuy nhiên, trong bối cảnh đổi mới sáng tạo, kinh tế số và hội nhập toàn cầu, cách tiếp cận này đã bộc lộ nhiều hạn chế.

Ảnh chỉ có tính chất minh họa, nguồn VGP.

Theo Tiến sỹ Dĩnh, đó là đề xuất mang tính đột phá và đổi mới của Bộ Nội vụ trong dự thảo Luật viên chức bổ sung, sửa đổi lần này. Theo đó, khi mở rộng

quyền nhiều hơn sẽ tạo sự chủ động cho viên chức trong hoạt động nghề nghiệp, phát huy tối đa năng lực, trí tuệ của viên chức cũng như huy động được các nguồn lực tham gia vào phát triển kinh tế xã hội của đất nước. Đồng thời qua đó cải thiện, nâng cao đời sống của bản thân và gia đình viên chức, từ đó có điều kiện để cống hiến tốt hơn cho xã hội.

“Khi viên chức có thêm cơ hội tạo thu nhập hợp pháp từ đầu tư, kinh doanh, họ sẽ chủ động hơn về tài chính, giảm áp lực tìm kiếm công việc không minh bạch, đồng thời vẫn nhiệt tình cống hiến cho cơ quan, đơn vị”, Tiến sỹ Nguyễn Tiến Dĩnh cho hay.

Tiến sỹ Nguyễn Tiến Dĩnh nhấn mạnh: Khi đất nước đã và đang trong giai đoạn phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, thì giữa khu vực công và khu vực tư có sự giao thoa chuyển dịch và thậm chí chuyển hóa lẫn nhau cả trong cơ chế quản lý cũng như các nguồn lực, nhất là nguồn nhân lực và nguồn vốn đầu tư. Khi đó, để có thể phát huy tối đa tiềm năng về trí tuệ, sức lực cũng như nguồn lực của cả khu vực công và khu vực tư thì phải có sự kết hợp, tạo ra sự cộng hưởng, thúc đẩy sự phát triển kinh tế xã hội một cách mạnh mẽ hơn, sử dụng các nguồn lực hiệu quả hơn, tạo ra môi trường làm việc cho đội ngũ viên chức thông thoáng hơn cởi mở hơn, phát huy hết tiềm lực trong hoạt động nghề nghiệp.

Đại biểu Quốc hội Phạm Văn Hòa, Ủy viên Ủy ban Pháp luật và Tư pháp nêu thực tế cụ thể như sau: Hiện nay mặc dù các quy định hiện hành đang cấm viên chức không được “chân trong, chân ngoài” nhưng thực tế không ít trường hợp công chức, viên chức coi chỗ làm chỉ là nơi “ghé chân” hoặc “giữ ghế” để thuận tiện cho việc làm ăn ngoài của mình. Không ít trường hợp gắn mác công chức, viên chức, nhưng đến cơ quan chỉ để điểm danh, “sáng vác ô đi, tối cắp ô về”, còn thời gian dành cho việc làm ngoài hoặc tận dụng các mối quan hệ trong công vụ để thúc đẩy công việc của riêng mình.

“Quy định đang cấm nhưng chúng ta không cấm được. Bởi vậy tôi nghĩ rằng, đến lúc cần thay đổi cách quản lý cũ kỹ lạc hậu này bằng việc quản lý viên chức theo công việc cụ thể, khi đã hoàn thành tốt công việc, nhiệm vụ của cơ quan giao thì viên chức hoàn toàn có thể chủ động thời gian của mình, làm thêm bất cứ việc gì trong khuôn khổ pháp luật, phù hợp với năng lực của mình”, ĐBQH Phạm Văn Hòa nhấn mạnh.

Ảnh chỉ có tính chất minh họa, nguồn VGP.

Thực tế viên chức ở đây chủ yếu làm nhiệm vụ cung cấp dịch vụ công trong giáo dục, y tế... chứ không trực tiếp làm công tác quản lý Nhà nước hoặc hoạch định chính sách. Hơn nữa, doanh nghiệp ở đây do đơn vị sự nghiệp mà viên chức đang làm việc thành lập hoặc tham gia thành lập để thương mại hóa kết quả nghiên cứu, khai thác hiệu quả tài sản trí tuệ, các sáng chế và công nghệ số do tổ chức đó tạo ra; đồng thời phát triển công nghệ tại các doanh nghiệp trong và ngoài nước.

Dự thảo Luật Viên chức sửa đổi, dự kiến được trình Quốc hội xem xét, thông qua tại Kỳ họp thứ 10 tới. Nếu như đề xuất này được thông qua, cả nước với hơn 1,7 triệu viên chức đều có cơ hội tham gia kinh doanh, góp phần thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Tuy nhiên, theo TS Nguyễn Tiến Dĩnh, khi cho phép viên chức được góp vốn thành lập và đứng ra điều hành doanh nghiệp cần phải có cơ chế kiểm soát để tách bạch công tư, hạn chế tình trạng "chân trong chân ngoài" ảnh hưởng tới công việc, trách nhiệm viên chức đang thực thi. Cần có giải pháp để hạn chế tình trạng viên chức tận dụng vị thế làm việc trong đơn vị sự nghiệp nhà nước để điều hành doanh nghiệp, lấn át doanh nghiệp kinh doanh bên ngoài.

"Tuy "mở" nhưng dự thảo Luật cũng cần quy định rõ quyền và nghĩa vụ của viên chức, quy định rõ vấn đề quản lý đối với viên chức khi tham gia làm kinh tế", TS Dĩnh đề xuất và cũng nhấn mạnh, đây là một vấn đề lớn, bởi vậy cần được cân nhắc, lấy ý kiến kỹ lưỡng, rộng rãi để vừa tạo động lực phát triển nguồn nhân lực vừa không để nảy sinh tiêu cực, xung đột lợi ích.

